

Vergaderjaar 2009-2010

26991 Voedselveiligheid

A VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 27 oktober 2009

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit¹ heeft in haar vergadering van 9 september 2009 inbreng geleverd voor vragen met betrekking tot onderzoek inzake retributiestelsels in EU-lidstaten.

Naar aanleiding daarvan heeft de commissie deze vragen bij brief d.d. 25 september 2009 aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gestuurd.

De minister heeft op 19 oktober 2009 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Warmolt de Boer

¹ Samenstelling:

Schuurman (CU)

(*voorzitter*)

Holdijk (SGP)

Vac. (CDA)

Swenker (VVD)

Terpstra (CDA)

Slagter-Roukema (SP)

Westerveld (PvdA)

Sylvester (PvdA)

Putters (PvdA)

Doek (CDA)

Eigeman (PvdA)

Engels (D66)

Slager (SP)

Benedictus (CDA)

Peters (SP)

De Boer (CU)

Willems (CDA) (*vice-voorzitter*)

Schaap (VVD)

Huijbregts-Schiedon (VVD)

Laurier (GL)

Hermans (VVD)

Smaling (SP)

Koffeman (PvdD)

Böhler (GL)

Yildirim (Fractie-Yildirim)

BRIEF AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Den Haag, 25 september 2009

In de vergadering van de commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 9 september 2009 jl. is door de leden van de fractie van de Socialistische Partij (SP), mede namens die van de fracties van het CDA, GroenLinks en de PvdD, inbreng geleverd voor de volgende vragen met betrekking tot onderzoek inzake retributiestelsels in de EU-lidstaten. De leden van genoemde fracties stellen de beantwoording van de vragen door de minister van LNV bijzonder op prijs.

In dit kader hebben deze leden kennis genomen van de inhoud van de volgende documenten:

- a. verslag schriftelijk overleg 21 april 2009 inzake voedselveiligheid (TK 26.991, 251)
- b. samenvatting studie naar de vergoedingen of heffingen die door de lidstaten worden geïnd om de kosten van officiële controles te dekken, en
- c. verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de toepassing van verordening (EG) nr. 882/2004 van het EP en de Raad van 29 april 2004 inzake officiële controles op de naleving inzake diervoeders en levensmiddelen en de voorschriften inzake diergezondheid en dierenwelzijn (COM(2009)334, 8 juli 2009).

I Achtergrond

Er van uit gaande dat de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van een product behorend tot de levensmiddelen sector ligt bij producent of eigenaar, is dit bij voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong geheel of gedeeltelijk overgenomen door de overheid.

Het retributiestelsel is ingevoerd ter bestrijding van de onkosten die door de overheid worden gemaakt bij de keuring voor en na het s/achten, het transport bij export van levende dieren en het toezicht op dierenwelzijn. Ook import van dieren en dierlijke producten is aan heffingen onderhevig. Er is door het ministerie van LNV een zogenaamd 'roodvleesconvenant' met het bedrijfsleven overeengekomen. Dit betreft de toezichtkosten van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) voor voorgaande activiteiten voor zover ze plaatsvinden in het slachthuis van varkens, runderen en paarden. Bij het inwerkingtreden van het 'roodvleesconvenant' zijn de keurmeestertaken overgenomen door het bedrijfsleven (een pilot van KDS BV). De eindverantwoordelijkheid ligt echter bij de overheid.

De totale overheidsinzet op verzoek van het bedrijfsleven en de daarmee gepaard gaande kosten die niet door retributies worden gedekt bedragen op jaarbasis € 8 mln. Het grootste gedeelte van dit tekort wordt veroorzaakt doordat het voor de overheid zeer ongunstige 'roodvleesconvenant' is afgesloten met een niet-eindige looptijd. Hierbij wordt opgemerkt dat daarenboven LNV er voor kiest allerlei kostenposten niet door te berekenen, zoals automatisering, kosten van de fusie VWA-PD-AID, e.d.

Vragen

1. Hoe verhoudt het roodvleesconvenant zonder einddatum zich tot de uitvoering van de keurmeestertaken door een bedrijf (KDS BV) in een tijdelijke pilot vorm?
2. Functioneert KDS BV nu nog steeds in de pilotfase? Wanneer loopt deze af (dit in verband met de definitieve aanbesteding hieromtrent)?
3. Is KDS BV volgens de Europese Commissie of de Food and Veterinary Office (FVO) een 'control body'? Dit is van belang in verband met de afwijzende houding van de VS inzake 'control bodies'.

4. Is KDS BV volgens de minister een 'control body'?

II Achtergrond

Elke lidstaat is volgens artikel 26 van verordening 882/2004 gehouden voldoende middelen te verschaffen voor de verplichte controles. Volgens het Agrarisch Dagblad van 17 september 2009 kent de VWA per 2010 een tekort van € 17 min., waarvan hopelijk € 7 min. middels verhoogde retributies wordt verkregen. De minister van LNV is van plan per 2011 kostendekkend te opereren.

Vragen

1. Voldoet de VWA, gezien het tekort op de beschikbare middelen, nog aan het minimum-percentage of het minimum aantal controles per sector?
2. Verwacht de minister een klacht van de Europese Commissie op basis van artikel 26 van verordening 882/2004?
3. Bij een blijvend tekort bestaan er logischerwijze drie mogelijke oplossingen. Voor welke optie kiest de minister van LNV?
 - a. Afname van de frequentie en kwaliteit van de controles, met name op het gebied van het dierwelzijn;
 - b. Verhoging van de retributies;
 - c. Efficiëntieverbetering van het management van de VWA.

De leden van de SP-fractie, mede namens de leden van de fractie van het CDA, GroenLinks en de PvdD, zien de antwoorden op deze vragen met belangstelling tegemoet.

De waarnemend voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Drs. J.H. Eigeman

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 oktober 2009

Onderstaand geef ik u mijn antwoorden op de vragen van de SP-fractie die zijn gesteld mede namens de leden van de fracties van CDA, Groen Links en PvdD.

I

1.

Hoe verhoudt het roodvleesconvenant zonder einddatum zich tot de uitvoering van de keurmeestertaken door een bedrijf (KDS BV) in een tijdelijke pilotvorm?

2.

Functioneert KDS BV nog steeds in de pilotfase? Wanneer loopt deze af (dit in verband met de definitieve aanbesteding hieromtrent)?

Het roodvleesconvenant voorziet in de overdracht van de logistieke en personele organisatie van de officiële assistenten aan een privaatrechtelijke organisatie; hiervoor geldt geen einddatum. Daarnaast is bepaald dat die privaatrechtelijke organisatie in ieder geval tot en met eind december 2007 als pilot de B.V. KDS zou zijn. Verlenging van de pilot bleek noodzakelijk om nadere ervaring op te doen.

Afgelopen voorjaar is geconcludeerd dat er voldoende ervaring was opgedaan om begin augustus jl. de aanbestedingsprocedure te starten voor de werkzaamheden vanaf 1 januari 2011. De aanmeldingstermijn voor belangstellende organisaties in de vooraankondiging sloot op 31 augustus jl.. Alleen de B.V. KDS heeft zich aangemeld als belangstellende.

3.

Is KDS BV volgens de Europese Commissie of de Food and Veterinary Office (FVO) een "control body"? Dit is van belang in verband met de afwijzende houding van de VS inzake "control bodies".

4.

Is KDS BV volgens de minister een "control body"?

De FVO concludeerde in de rapportage van haar missie van voorjaar 2006 dat de postmortemkeuring aan B.V. KDS was gedelegeerd en dat B.V. KDS nog niet aan alle eisen van een controleorgaan voldeed.

Zoals ik aan de Tweede Kamer heb gemeld (zie onder meer mijn brief aan de Tweede Kamer van 12 februari 2008 (TK 26991, nr. 174)), is van delegatie van controletaken aan een controleorgaan als bedoeld in verordening (EG) nr. 882/ 2004 evenwel geen sprake. De controles zijn niet uitbesteed of overgedragen aan B.V. KDS. De bij KDS ingehuurd officiële assistenten werken onder gezag en verantwoordelijkheid van de officiële dierenarts van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA). B.V. KDS heeft dus geen zeggenschap over de manier waarop de officiële assistenten inhoudelijk hun werk uitvoeren. Die zeggenschap ligt exclusief bij de VWA; de VWA blijft verantwoordelijk voor het toezicht.

B.V. KDS is daarom naar mijn mening geen controleorgaan in de zin van verordening (EG) nr. 882/2004.

II

1.

Voldoet de VWA, gezien het tekort op de beschikbare middelen, nog aan het minimumpercentage of het minimaantal controles per sector?

Er wordt in EU-regelgeving, behoudens enkele uitzonderingen, niet gesproken over minimumpercentages. Wel bepaalt verordening (EG) nr. 882/2004 dat de officiële controles regelmatig en op basis van een risicobeoordeling worden uitgevoerd. Daar waar

permanent toezicht is voorgeschreven, zoals bij de slachterijen, vult de VWA dit als dusdanig in. De werkzaamheden van de VWA worden in het jaarplan van de VWA vastgelegd met inachtneming van voorbedeelde verordening en concreet uitgewerkt met controlefrequenties in projectplannen.

2.

Verwacht de minister een klacht van de Europese Commissie op basis van artikel 26 van verordening 882/2004?

Ik verwacht geen klacht van de Europese Commissie (EC), omdat Nederland in voldoende middelen voorziet om de officiële controles op een adequaat niveau te houden. Ik heb tot op heden ook geen signalen van de Europese Commissie gekregen dat er enige twijfel hierover bij de EC zou bestaan.

Zie ook mijn antwoorden op vragen van TK-lid Van Velzen op 19 februari 2008 (Aanhangsel van de Handelingen 2007-2008, nr. 1699), waarin ik stelde dat, waar de tarieven op dit moment nog niet kostendekkend zijn, dit vooralsnog wordt aangevuld uit de algemene middelen. Met deze systematiek wordt voldaan aan voornoemd artikel 26.

3.

Bij een blijvend tekort bestaan er logischerwijze drie oplossingen. Voor welke optie kiest de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)?

a. Afname van de frequentie en kwaliteit van de controles, met name op het gebied van dierenwelzijn;

b. Verhoging van de retributies;

c. Efficiëntieverbetering van het management van de VWA.

Voor de oorzaken van het financiële tekort en de maatregelen om die tekorten op te lossen, verwijs ik u naar mijn brief van 16 oktober 2007 aan de Tweede Kamer (TK 26991, nr. 158). Deze maatregelen zijn efficiencymaatregelen, kostendekkende retributies in 2011, waar mogelijk introductie van 2^e-lijns toezicht en verdere invoering van het VWA-programma "Handhaven met verstand en gevoel". In dit verband moeten de ambities voor het toezicht en de bezuinigingstaakstellingen vanzelfsprekend wel in zorgvuldige balans zijn.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT,

G. Verburg